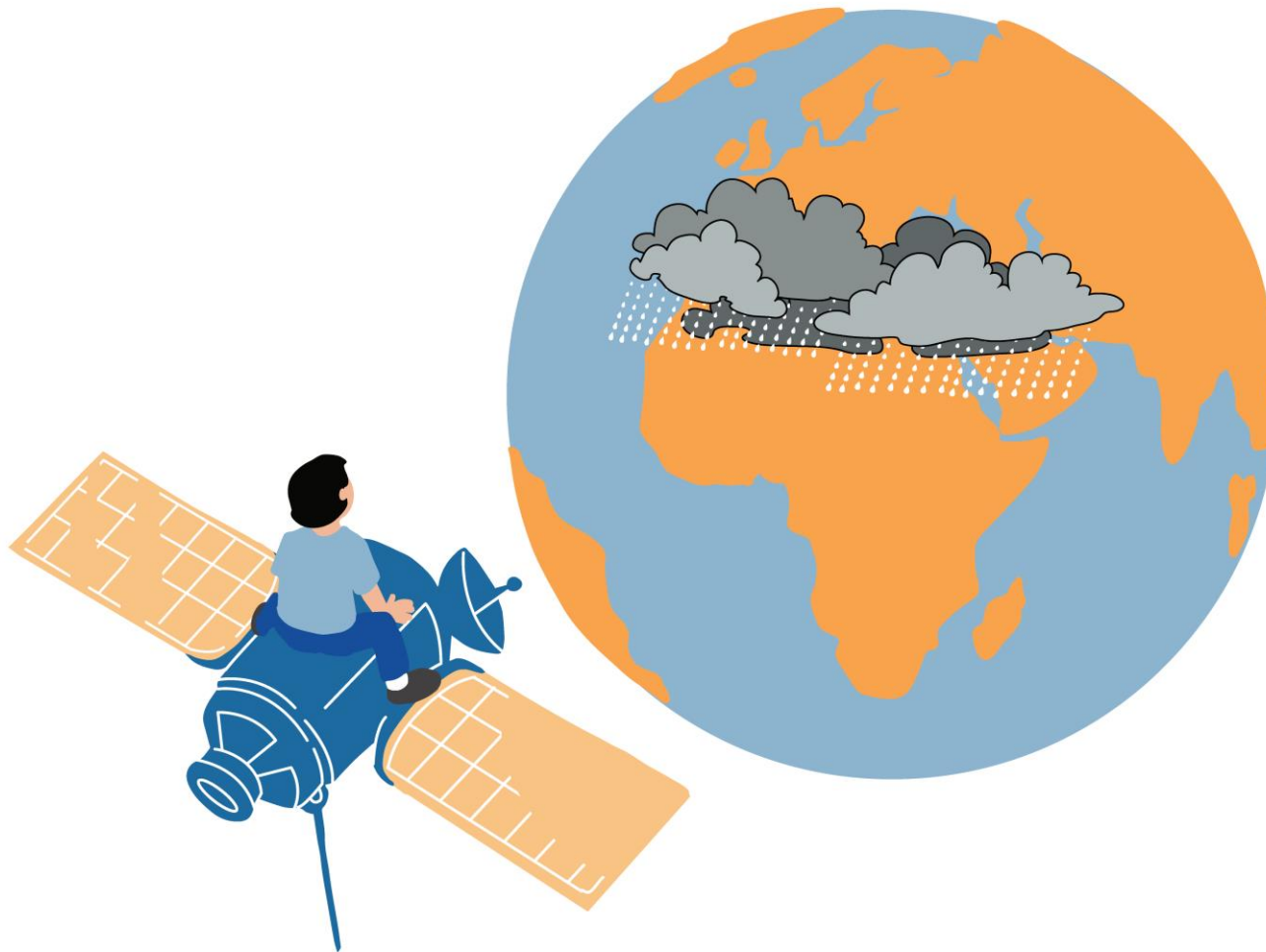

Metakognitív Tréning depresszióval küzdő páciensek részére

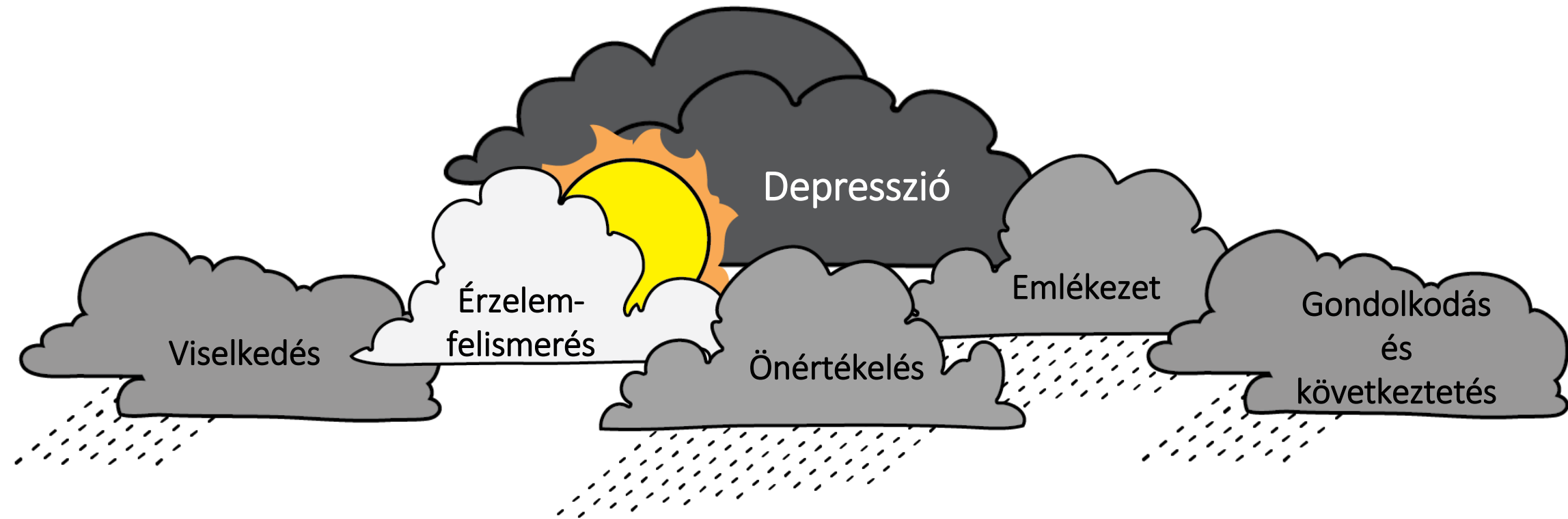

D-MKT: Műhold-pozíció

A mai téma

A legutóbbi ülés

- Foglalkozott az ülés után az ott elhangzottakkal? Hogyan?
- Vannak kérdései? Be tud számolni sikerekről?

Mai téma

D-MKT 8 – Érzelemfelismerés

A nonverbális jelek észlelése

Példa: Valaki összefonja a karjait maga előtt.

A nonverbális jelek észlelése

Példa: Valaki összefonja a karjait maga előtt.

Mit gondol, miért?

Mi az, ami segíthet a válasz megtalálásában?

Mi az, ami segíthet a válasz megtalálásában?

- Előzetes ismeretek a személyről → szokott ez a személy szorongó, arrogáns, ideges, stb. lenni?

Mi az, ami segíthet a válasz megtalálásában?

- **Előzetes ismeretek a személyről** → szokott ez a személy szorongó, arrogáns, ideges, stb. lenni?
- **Környezet/Szituáció** → Amikor valaki télen fonja össze a karjait maga előtt, valószínűleg egyszerűen azért teszi, mert fázik!

Mi az, ami segíthet a válasz megtalálásában?

- **Előzetes ismeretek a személyről** → szokott ez a személy szorongó, arrogáns, ideges, stb. lenni?
- **Környezet/Szituáció** → Amikor valaki télen fonja össze a karjait maga előtt, valószínűleg egyszerűen azért teszi, mert fázik!
- **Önmegfigyelés** → Én mikor fonom össze a karomat? (**De: vigyázzon!** Nem lehet mindig azt feltételezni, hogy a mások viselkedése mögött álló okok ugyanazok, mint a saját viselkedése esetében!)

Mi az, ami segíthet a válasz megtalálásában?

- **Előzetes ismeretek a személyről** → szokott ez a személy szorongó, arrogáns, ideges, stb. lenni?
- **Környezet/Szituáció** → Amikor valaki télen fonja össze a karjait maga előtt, valószínűleg egyszerűen azért teszi, mert fázik!
- **Önmegfigyelés** → Én mikor fonom össze a karomat? (**De: vigyázzon!** Nem lehet mindig azt feltételezni, hogy a mások viselkedése mögött álló okok ugyanazok, mint a saját viselkedése esetében!)
- **Arckifejezések (mimika)** → A másik személy mogorvának, barátságosnak, stb. látszik?

Hogyan kapcsolódik mindez a depresszióhoz?

Hogyan kapcsolódik mindez a depresszióhoz?

Kutatási eredmények szerint sok depressziós személy...

- nehézségekkel küzd a más személyek által kifejezett érzelmek felismerésében
- például hajlamos a **semleges** arckifejezéseket **szomorúnak vagy elutasítónak** ítélni.

Milyen érzelmeket ismer?

Érzelmek

- Öröm
- Meglepettség
- Félelem
- Szomorúság
- Harag
- Undor
- Szégyen
- Bűntudat

Érzelmek

- Öröm
- Meglepettség
- Félelem
- Szomorúság
- Harag
- Undor

Alapérzelmek

- Szégyen
- Bűntudat

Társas helyzet által kiváltott érzelmek

Különféle alapérzelmeik

Ki mit érez?

???

???

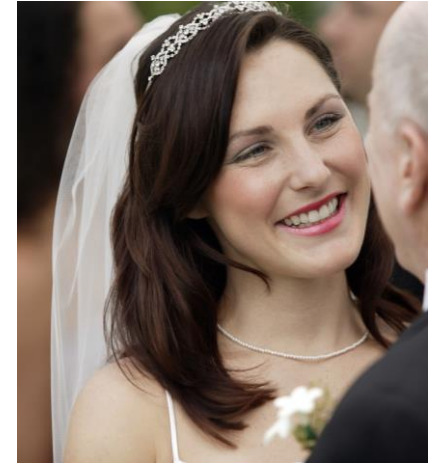
???

???

???

Különféle alapérzelmelek

Ki mit érez?

Szomorúság

Harag

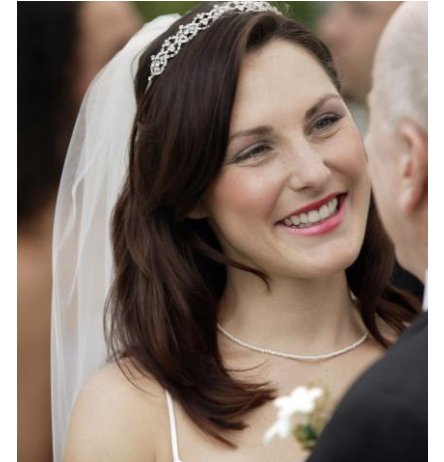
Undor

Meglepettség

Öröm

Különféle alapérzelmekek

Mi segített Önnek az érzelem megítélésében?

Szomorúság

Harag

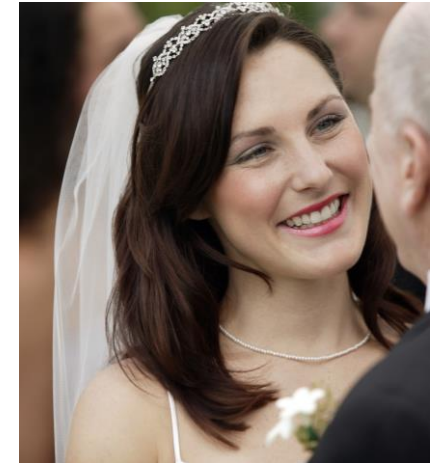
Undor

Meglepettség

Öröm

Különféle alapérzelmekek

Az olyan további információk, mint például a szituáció egyes elemei segíthetnek megítélni azt, hogy mi zajlik valaki fejében.

Szomorúság

Harag

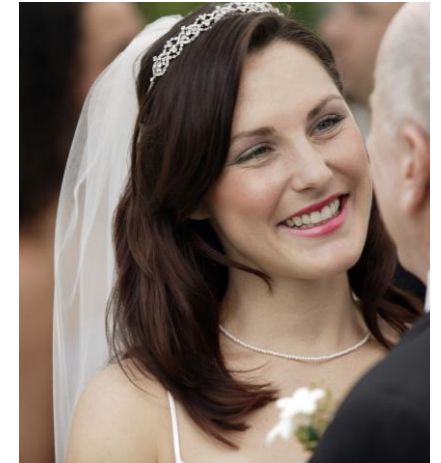
Undor

Meglepettség

Öröm

1.

2.

3.

4.

5.

Akkor válik nehezebbé, amikor nem ismerjük a másik személyt és nincsenek egyéb támpontjaink sem!

1.

2.

3.

4.

5.

Akkor válik nehezebbé, amikor nem ismerjük a másik személyt és nincsenek egyéb támpontjaink sem!

Próbáljon meg 1-től 5-ig minden arckifejezéshez valamilyen konkrét érzelmet rendelni!

1.

2.

3.

4.

5.

Harag

Meglepettség

Szomorúság

Öröm

Félelem

Akkor válik nehezebbé, amikor nem ismerjük a másik személyt és nincsenek egyéb támpontjaink sem!

Próbáljon meg 1-től 5-ig minden arckifejezéshez valamilyen konkrét érzelmet rendelni!

1.

Harag

2.

Meglepettség

3.

Szomorúság

4.

Öröm

5.

Félelem

Akkor válik nehezebbé, amikor nem ismerjük a másik személyt és nincsenek egyéb támpontjaink sem!

Még nehezebbé válik, ha az érzelmek intenzitása csökken.

Gyakorlat

Mutatni fogunk Önöknek egy képrészletet és néhány értelmezési lehetőséget.

Melyik értelmezési lehetőséget tartják a legvalószínűbbnek?

1. A férfi egy rejtvényt próbál megfejteni.
2. A férfi szenvedélyesen zenél.
3. A férfi zaklatott egy számla miatt.
4. A férfi az elhunyt háziállatát gyászolja.

Képrészlet!

1. A férfi egy rejtvényt próbál megfejteni.
2. A férfi szenvedélyesen zenél.
3. A férfi zaklatott egy számla miatt.
4. A férfi az elhunyt háziállatát gyászolja.

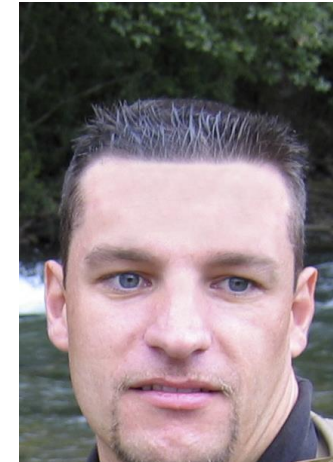
Koncentráció!

1. A férfi lendületet vesz egy pofonhoz.
2. A férfi épp most fogott ki egy nagy halat.
3. A férfi a barátaival pózol egy fotóhoz.
4. A férfi undorodik egy állati tetemtől.

Képrészlet!

1. A férfi lendületet vesz egy pofonhoz.
2. A férfi épp most fogott ki egy nagy halat.
3. A férfi a barátaival pózol egy fotóhoz.
4. A férfi undorodik egy állati tetemtől.

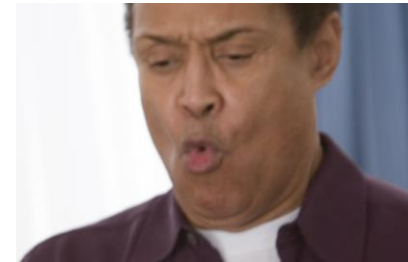
Büszkeség!

1. A férfi megijedt, mert vérzik az ujja.
2. A férfi bosszankodik, mert kiborult a kávé.
3. A férfi a születésnap tortájának örül.
4. A férfit épp egy üzenet sokkolta.

Képrészlet!

1. A férfi megijedt, mert vérzik az ujja.
2. A férfi bosszankodik, mert kiborult a kávé.
3. A férfi a születési tortájának örül.
4. A férfit épp egy üzenet sokkolta.

Öröm!

1. A férfit sokkolta egy közlekedési baleset.
2. A férfi meglepettséggel vegyes örömet érez egy igen jó ajánlat miatt.
3. A férfi megcsodál egy utcai mutatványost.
4. A férfi dühös, mert körbeparkolták az autóját.

Képrészlet!

1. A férfit sokkolta egy közlekedési baleset.
2. A férfi meglepettséggel vegyes örömet érez egy igen jó ajánlat miatt.
3. A férfi megcsodál egy utcai mutatványost.
4. A férfi dühös, mert körbeparkolták az autóját.

Meglepettség!

Első következtetés

- Az arckifejezések és a gesztusok nem mindig egyértelműek!

Első következtetés

- Az arckifejezések és a gesztusok nem mindig egyértelműek!
- Néha bizonyos betegségek (pl. Parkinson-kór) vagy egyes szerek (pl. Botox, antipszichotikum) is vezethetnek kevésbé hangsúlyos mimikához. Ekkor még nehezebb egyértelmű következtetéseket levonni a másik érzelmi állapotról.

Első következtetés

- Az arckifejezések és a gesztusok nem mindig egyértelműek!
- Néha bizonyos betegségek (pl. Parkinson-kór) vagy egyes szerek (pl. Botox, antipszichotikum) is vezethetnek kevésbé hangsúlyos mimikához. Ekkor még nehezebb egyértelmű következtetéseket levonni a másik érzelmi állapotáról.
- Érdeemes további információkat beszerezni a másik személyről ahhoz, hogy az arckifejezéseit és a gesztusait megbízhatóan értelmezhesük.

Képzeld el, hogy egy bankban van, ahol az alábbi banki tanácsadóval találkozol:

Függ-e a hangulatától, hogy hogyan értékeli a helyzetet?

Az Ön hangulata:

Lehetséges gondolatok:

öröm

szomorúság

düh

Függ-e a hangulatától, hogy hogyan értékeli a helyzetet?

Az Ön hangulata:

öröm

Lehetséges gondolatok:

... kedvesnek látszik. Meghallgatom, mit tanácsol.

szomorúság

... milyen fiatal, és már most milyen sikeres! Biztosan röhejesnek gondol.

düh

... tudja, hogy mindent el tud adni nekem. Le akar húzni!

Második következtetés

- Kutatások szerint a saját hangulatunk befolyásolja, hogyan értelmezzük mások arckifejezéseit és gesztusait!

Második következtetés

- Kutatások szerint a saját hangulatunk befolyásolja, hogyan értelmezzük mások arckifejezéseit és gesztusait!
- Ha depressziós hangulattal küzdünk, gyakran feltételezzük, hogy mások elutasítanak bennünket („gondolatolvasás”).

Második következtetés

- Kutatások szerint a saját hangulatunk befolyásolja, hogyan értelmezzük mások arckifejezéseit és gesztusait!
- Ha depressziós hangulattal küzdünk, gyakran feltételezzük, hogy mások elutasítanak bennünket („gondolatolvasás”).
- Az arckifejezéseket és a gesztusokat tehát nem rózsaszín szemüvegen keresztül látjuk, hanem sokkal inkább egy sötét szemüvegen keresztül értelmezzük.

Mire is jók
az érzelmek valójában?

???

Mire is jók az érzelmek valójában?

1. Az érzelmeket használhatjuk kommunikációra

- Az érzelmeket arckifejezések által fejezzük ki. Ezek gyakran gyorsabban közvetítenek információt, mint a szavak. Időnként még az előtt, mielőtt tudatosan felfognánk azokat („megérezés”).

Mire is jók az érzelmek valójában?

1. Az érzelmeket használhatjuk kommunikációra

- Az érzelmeket arckifejezések által fejezzük ki. Ezek gyakran gyorsabban közvetítenek információt, mint a szavak. Időnként még az előtt, mielőtt tudatosan felfognánk azokat („megérezés”).

Mit jelezhet a levertség önmagunk vagy mások számára?

- Mások: ???
- Önmagunk: ???

Mire is jók az érzelmek valójában?

1. Az érzelmeket használhatjuk kommunikációra

- Az érzelmeket arckifejezések által fejezzük ki. Ezek gyakran gyorsabban közvetítenek információt, mint a szavak. Időnként még az előtt, mielőtt tudatosan felfognánk azokat („megérezés”).

Mit jelezhet a levertség önmagunk vagy mások számára?

- **Mások:** segítségre van szükség
- **Önmagunk:** kimerültség, túlhajszoltság, megoldatlan konfliktus

Mire is jók az érzelmek valójában?

2. Az érzelmek előkészítik a *viselkedést*.

- Lehetővé teszik számunkra, hogy fontos helyzetekben gyorsan cselekedjünk, anélkül, hogy gondolkodnunk kellene.

Mire is jók az érzelmek valójában?

2. Az érzelmek előkészítik a *viselkedést*.

- Lehetővé teszik számunkra, hogy fontos helyzetekben gyorsan cselekedjünk, anélkül, hogy gondolkodnunk kellene.

A lehangoltság pozitív viselkedéshez is vezethet?

- ???

Mire is jók az érzelmek valójában?

2. Az érzelmek előkészítik a viselkedést.

- Lehetővé teszik számunkra, hogy fontos helyzetekben gyorsan cselekedjünk, anélkül, hogy gondolkodnunk kellene.

A lehangoltság pozitív viselkedéshez is vezethet?

- Visszahúzódás („nyalogatni a sebeinket“)
- Lehetőséget biztosít, hogy a megterhelő szituációkból kivonjuk magunkat és feltöltődjünk.
- Az elérhetetlen vagy irreális célok elhagyása.

Mire is jók az érzelmek valójában?

3. Az érzelmek biztosítják, hogy **élettel telinek** érezzük magunkat!
  - Negatív érzelmek nélkül pozitívak sem léteznének!

Az érzelmek mindig a valóságot tükrözik?

Az érzelmek mindig a valóságot tükrözik?

- **Nem**, az érzéseinknek nincs mindig igazuk!

Az érzelmek mindig a valóságot tükrözik?

- **Nem**, az érzéseinknek nincs mindig igazuk!
  - Ha értéktelennek érzem magam, az nem azt jelenti, hogy értéktelen is vagyok!

Az érzelmek mindig a valóságot tükrözik?

- **Nem**, az érzéseinknek nincs mindig igazuk!
  - Ha értéktelennek érzem magam, az nem azt jelenti, hogy értéktelen is vagyok!
  - Ebből következik, hogy az érzelmek időnként rossz tanácsadók lehetnek!

Az érzelmek mindig a valóságot tükrözik?

- **Nem**, az érzéseinknek nincs mindig igazuk!
  - Ha értéktelennek érzem magam, az nem azt jelenti, hogy értéktelen is vagyok!
  - Ebből következik, hogy az érzelmek időnként rossz tanácsadók lehetnek!
- A depressziós emberek hajlamosak „**érzelmi következtetéseket**” alkalmazni, ami azt jelenti, hogy hisznek abban, hogy a negatív érzések mindig teljes mértékben kifejezik, ami valójában történik („Szeretetlennek érzem magam, tehát engem senki sem szeret.”).

Szemponatok a tanuláshoz

Szemponatok a tanuláshoz

- Az érzelmeket kísérő viselkedések nagyon hatékonyak. Számos funkciójuk van és fontosak a túléléshez.

Szemponatok a tanuláshoz

- Az érzelmeket kísérő viselkedések nagyon hatékonyak. Számos funkciójuk van és fontosak a túléléshez.
- De az érzelmekek nem mindig felelnek meg a „tényeknek”: Csak mert visszautasítva érzem magam, az nem biztos, hogy azt jelenti, hogy vissza is utasítottak.

Szemponatok a tanuláshoz

- Az érzelmeket kísérő viselkedések nagyon hatékonyak. Számos funkciójuk van és fontosak a túléléshez.
- De az érzelmek nem mindig felelnek meg a „tényeknek”: Csak mert visszautasítva érzem magam, az nem biztos, hogy azt jelenti, hogy vissza is utasítottak.
- Mások gesztusai és arckifejezései fontos támpontot jelentenek az érzéseire vonatkozóan. Azonban félrevezetőek is lehetnek!

Szemponatok a tanuláshoz

- Ahhoz, hogy megállapíthassuk, hogy mi munkálkodik a másokban, érdemes számításba venni egyéb információkat is az arckifejezések mellett (a személlyel kapcsolatos előzetes ismereteket, a konkrét helyzetet, stb.), vagy megkérdezni tőle.

Szemponatok a tanuláshoz

- Ahhoz, hogy megállapíthassuk, hogy mi munkálkodik a másokban, érdemes számításba venni egyéb információkat is az arckifejezések mellett (a személlyel kapcsolatos előzetes ismereteket, a konkrét helyzetet, stb.), vagy megkérdezni tőle.
- A saját hangulata nagyban befolyásolja, hogy hogyan észleli az Önt körülvevő világot.

Záró kör

- Mi volt ma Önnek a legfontosabb az elhangzottak közül?
- Melyik témával kapcsolatban lenne kedve elvégezni egy házi feladatot?

A trénerék részére

Kérjük, utaljon a feladatlapokra és az ingyenes COGITO applikációra!

www.uke.de/mkt_app

Köszönjük a figyelmet!

